

III

(Přípravné akty)

ÚČETNÍ DVŮR

STANOVISKO č. 7/2014

*(podle čl. 287 odst. 4 druhého pododstavce a čl. 322 odst. 2 Smlouvy o fungování EU)***k návrhu nařízení Rady, kterým se mění nařízení (ES, Euratom) č. 1150/2000, kterým se provádí rozhodnutí 2007/436/ES, Euratom o systému vlastních zdrojů Evropských společenství**

(2014/C 459/01)

OBSAH

	<i>Body</i>	<i>Strana</i>
ÚVOD	1	2
FINANCOVÁNÍ ROZPOČTU Z VLASTNÍCH ZDROJŮ	2	2
VÝPOČET ZŮSTATKŮ A ÚPRAV DPH A HND A OPRAVNÉ ROZPOČTY	3–6	2
NÁVRH KOMISE	7–9	3
PŘIPOMÍNKY	10–25	3
ZÁVĚR	26	4

ÚČETNÍ DVŮR EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 287 odst. 4 druhý pododstavec a čl. 322 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise ⁽¹⁾,

s ohledem na žádost Rady o stanovisko k výše uvedenému návrhu, kterou Účetní dvůr obdržel dne 13. listopadu 2014,

s ohledem na předchozí stanoviska vydaná Účetním dvorem k systému vlastních zdrojů Evropských společenství ⁽²⁾,

s ohledem na zvláštní zprávu č. 11/2013 Účetního dvora ⁽³⁾,

PŘIJAL TOTO STANOVISKO:

Úvod

1. Dne 12. listopadu 2014 přijala Komise návrh nařízení Rady, kterým se mění nařízení (ES, Euratom) č. 1150/2000 ⁽⁴⁾, kterým se provádí rozhodnutí 2007/436/ES, Euratom ⁽⁵⁾ o systému vlastních zdrojů Evropských společenství. Komise navrhla pozměnit stávající pravidla tak, aby měly členské státy ve stanovených případech možnost poskytnout částky vlastních zdrojů vyplývající ze zůstatků a úprav daně z přidané hodnoty (DPH) a hrubého národního důchodu (HND) po současné lhůtě.

Financování rozpočtu z vlastních zdrojů

2. V rámci ročního rozpočtového procesu se vlastní zdroje odvozené z DPH a HND vypočítávají pomocí jednotné sazby aplikované na prognózované údaje členských států. Tyto zdroje se poskytují měsíčně platbou tzv. dvanáctin ⁽⁶⁾ a účtují se do rozpočtu pod hlavou 1 „vlastní zdroje“. Účelem vlastního zdroje odvozeného z DPH je vyrovnávat rozpočet *ex ante*.

Výpočet zůstatků a úprav DPH a HND a opravné rozpočty

3. Poté, co členské státy každoročně 31. července zašlou revidované údaje o DPH ⁽⁷⁾ a 22. září o HND ⁽⁸⁾, vypočte Komise zůstatky a úpravy ⁽⁹⁾ v souladu s čl. 10. odst. 4 až 7 nařízení (ES, Euratom) č. 1150/2000, přičemž výbor pro HND předloží stanovisko o přiměřenosti údajů o HND pro účely vlastních zdrojů. Toto stanovisko se obvykle vydává na konci měsíce října.

4. Členské státy by měly částky vyplývající ze zůstatků a úprav DPH a HND poskytnout v první prosincový pracovní den téhož roku ⁽¹⁰⁾. Tato lhůta je povinná.

5. Zůstatky a úpravy DPH a HND vedou ke změně na příjmové straně rozpočtu. Částku vyplývající z kladné či záporné odchylky ⁽¹¹⁾ lze přenést do následujícího roku, čímž se sníží či zvýší příspěvky členských států na rok N+1.

⁽¹⁾ COM(2014) 704 final ze dne 12. listopadu 2014.

⁽²⁾ Stanoviska č. 2/2012 (Úř. věst. C 112, 18.4.2012, s. 1), č. 2/2008 (Úř. věst. C 192, 29.7.2008, s. 1), č. 2/2006 (Úř. věst. C 203, 25.8.2006, s. 50), č. 4/2005 (Úř. věst. C 167, 7.7.2005, s. 1) a č. 7/2003 (Úř. věst. C 318, 30.12.2003, s. 1).

⁽³⁾ Zajištění správnosti údajů o hrubém národním důchodu (HND): strukturovanější a cílenější koncepce by zlepšila účinnost ověřování Komise (<http://eca.europa.eu>).

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 130, 31.5.2000, s. 1. naposledy pozměněné nařízením Rady (ES, Euratom) č. 105/2009 ze dne 26. ledna 2009 (Úř. věst. L 36, 5.2.2009, s. 1).

⁽⁵⁾ Nařízení rady 2007/436/ES, Euratom ze dne 7. června 2007 o systému vlastních zdrojů Evropských společenství (Úř. věst. L 163, 23.6.2007, s. 17).

⁽⁶⁾ Viz čl. 10 odst. 3 nařízení (ES, Euratom) č. 1150/2000.

⁽⁷⁾ Viz čl. 7 odst. 1 a čl. 9 odst. 1 nařízení Rady (EHS, Euratom) č. 1553/89 ze dne 29. května 1989 o konečné jednotné úpravě vybírání vlastních zdrojů vycházejících z daně z přidané hodnoty (Úř. věst. L 155, 7.6.1989, s. 9).

⁽⁸⁾ Viz čl. 2 odst. 2 nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1287/2003 ze dne 15. července 2003 o harmonizaci hrubého národního důchodu v tržních cenách (nařízení o HND) (Úř. věst. L 181, 19.7.2003, s. 1).

⁽⁹⁾ Tyto zůstatky a úpravy týkající se roku N se vypočtou tak, že se porovnají příspěvky členských států odvozené z DPH a HND poskytnuté v roce N-1 s platbami vypočtenými na základě skutečných a aktualizovaných údajů pro tyto souhrnné ukazatele.

⁽¹⁰⁾ Viz čl. 10 nařízení (ES, Euratom) č. 1150/2000.

⁽¹¹⁾ Celkový výsledek těchto zůstatků a úprav byl od roku 2005 kladný s výjimkou let 2009, 2010 a 2013.

6. Jak je stanoveno v článku 16 nařízení (ES, Euratom) č. 1150/2000, celkovou čistou částku vyplývající ze zůstatků a úprav DPH a HND lze rovněž vyvážit snížením či zvýšením vlastních zdrojů na běžný rok N formou opravného rozpočtu. Komise rozpočet běžně opravuje, aby se tak změny těchto zůstatků a úprav absorbovaly ⁽¹⁾.

Návrh Komise

7. Podle navrhovaného ustanovení, kterým se mění nařízení (ES, Euratom) č. 1150/2000, mohou členské státy ve stanovených případech poskytnout částku vyplývající ze zůstatků a úprav DPH a HND kdykoliv mezi prvním prosincovým pracovním dnem běžného roku a prvním pracovním dnem měsíce září následujícího roku, budou-li tyto částky mimořádně vysoké ⁽²⁾.

8. Své rozhodnutí a datum (nebo data), kdy své splatné částky uhradí, jsou členské státy povinny oznámit Komisi před prvním prosincovým pracovním dnem. Jakékoli prodloužení při poskytování těchto zdrojů má za následek platbu úroků za podmínek uvedených v článku 11 nařízení (ES, Euratom) č. 1150/2000.

9. Komise tento návrh předložila proto, že výpočet zůstatků a úprav DPH a HND provedený v říjnu 2014 ukázal, že mohou nastat situace, kdy je nutno podle současného systému vlastních zdrojů uhradit mimořádně vysoké částky. V roce 2014 byl tento stav především výsledkem zásadní revize údajů o HND, kterou provedly některé členské státy kvůli změnám ve zdrojích a metodách, a v práci na výhradách k HND vyslovených Komisí ⁽³⁾, které umožnily aktualizovat údaje za roky počínaje rokem 2002 ⁽⁴⁾.

Připomínky

10. Cílem návrhu Komise je zajistit větší pružnost, pokud jde o odložení platby pro členské státy, které musí poskytnout mimořádně vysoké částky plynoucí ze zůstatků a úprav DPH a HND.

11. Ve svých stanoviscích č. 2/2012, č. 2/2008 a č. 2/2006 vyjádřil Účetní dvůr znepokojení, pokud jde o složitost a nedostatečnou transparentnost současného a budoucího systému vlastních zdrojů, z nichž se financuje rozpočet EU.

12. Ve své zvláštní zprávě č. 11/2013 upozornil Účetní dvůr na nedostatky v uplatňování současného systému vlastních zdrojů, které vedou v členských státech k rozpočtové nejistotě. Především konstatoval, že dlouhý proces ověřování a nadměrné využívání obecných výhrad Komisí znamenají, že údaje členských států o HND mohou být opravovány více než deset let po dotčeném roce.

13. Přestože tato navrhovaná změna neřeší otázku rozpočtové nejistoty členských států, která za současného systému vlastních zdrojů nadále představuje riziko, Účetní dvůr si je vědom skutečnosti, že zůstatky a úpravy DPH a NHD mohou vést k výjimečně vysokým částkám, jak se to stalo v roce 2014, a bere na vědomí postup Komise, který zavedením nového odstavce 7a v článku 10 nařízení (ES, Euratom) č. 1150/2000 umožňuje členským státům platbu těchto částek odložit.

14. Dvě kritéria, která Komise v navrhované změně stanoví a která vymezují podmínky, které je nutno splnit, aby členský stát mohl platbu odložit, jsou vhodná, třebaže se částečně překrývají ⁽⁵⁾ (viz bod 7).

15. Navrhovaná změna se uplatní na základě v současnosti platného rozhodnutí 2007/436/ES, Euratom o systému vlastních zdrojů. Dne 26. května 2014 přijala Rada své rozhodnutí 2014/335/EU, Euratom ⁽⁶⁾, které nahradilo výše uvedené rozhodnutí z roku 2007. Až vstoupí nové rozhodnutí v platnost ⁽⁷⁾, nařízení (ES, Euratom) č. 1150/2000 bude zrušeno a retroaktivně od 1. ledna 2014 se uplatní nařízení Rady (EU, Euratom) č. 609/2014 ⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ Zůstatky a úpravy DPH a HND se od roku 2005 účtují do posledního opravného rozpočtu s výjimkou let 2010 a 2013.

⁽²⁾ Převyšující buďto dvě dvanáctiny příspěvku daného členského státu (individuální prahová hodnota), nebo polovinu dvanáctiny celkových příspěvků všech členských států (celková prahová hodnota).

⁽³⁾ Pravidla pro výpočet vlastních zdrojů umožňují revidovat údaje o DPH za daný rok do 31. července a údaje o HND za daný rok do 30. září roku N+4. Toto pravidlo čtyř let lze upravit prodloužením lhůty v případech, kdy se Komise anebo členské státy domnívají, že kvalitu údajů za daný finanční rok je třeba v některých bodech zlepšit.

⁽⁴⁾ S výjimkou jedné zvláštní výhrady týkající se období 1995–2001.

⁽⁵⁾ Na základě posouzení roků počínaje rokem 2004, které Komise provedla, by obě kritéria byla splněna v letech 2007 a 2014, pokud by navrhované ustanovení platilo.

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 168, 7.6.2014, s. 105.

⁽⁷⁾ Poté, co je schváleno všemi členskými státy v souladu se svými ústavními požadavky.

⁽⁸⁾ Nařízení Rady (EU, Euratom) č. 609/2014 ze dne 26. května 2014 o metodách a postupu pro poskytování tradičních vlastních zdrojů a vlastních zdrojů z DPH a HND a o opatřeních ke krytí hotovostních nároků (Úř. věst. L 168, 7.6.2014, s. 39).

16. Účetní dvůr upozorňuje na skutečnost, že navrhovaná změna nařízení (ES, Euratom) č. 1150/2000 by se tudíž ve výše uvedeném nařízení měla odrazit. Je třeba zajistit, aby navrhovaná změna nařízení (EU, Euratom) č. 609/2014 byla přijata do data, kdy vstoupí v platnost rozhodnutí 2014/335/EU, Euratom.
17. I když si je Účetní dvůr vědom, že pro přijetí tohoto návrhu nezbyvá mnoho času, domnívá se, že současné ustanovení Komise by se mělo doplnit v souladu s připomínkami Účetního dvora (viz body 20, 23 a 25), aby tvořilo plnohodnotný mechanismus v souvislosti se vstupem v platnost nového nařízení (EU, Euratom) č. 609/2014.
18. Navrhované ustanovení hovoří pouze o odložení lhůty, v níž členské státy poskytnou zdroje, v případě, že výsledkem „kladných“ zůstatků a úprav DPH a NHD budou významné částky.
19. V případě, že členské státy mají velké „záporné“ zůstatky a úpravy DPH a HND, mohla by Komise být povinna vybrat dodatečné příjmy prostřednictvím opravného rozpočtu (viz body 5–6). To by mohlo vytvořit situaci rozpočtové nejistoty podobnou té, která nastala v říjnu 2014.
20. Aby se článek 10 nařízení (ES, Euratom) č. 1150/2000 uplatňoval na všechny členské státy jednotně, měla by Komise získat pravomoc úhradu částek plynoucích z takových „záporných“ zůstatků a úprav odložit.
21. Podle současných pravidel vypočítává Komise částky vyplývající ze zůstatků a úprav DPH a HND v říjnu roku N. Je-li to nutné, zahajuje postup opravy rozpočtu tak, aby byl schválen do konce téhož roku. Podle návrhu Komise mají být tyto částky ve zvláštních výjimečných případech poskytnuty mezi začátkem prosince v roce N a začátkem září roku N+1 (viz bod 7).
22. Vzhledem k tomu, že členské státy by měly o datu (datech) odložených plateb rozhodnout do prvního prosincového pracovního dne, existuje riziko, že Komise by byla schopná stanovit konečnou částku opravného rozpočtu až ve velmi pozdní fázi postupu.
23. Vzhledem k tomu, že datum pro rozhodnutí členského státu o odložených platbách plynoucích ze zůstatků a úprav DPH a HND bylo stanoveno s cílem uplatnit nové ustanovení v běžném roce 2014, měla by být tato lhůta počínaje rokem 2015 posunuta na začátek listopadu. Znamená to rovněž upravit referenční datum pro výpočet prahových hodnot vyžadovaných ke splnění kritérií pro odložené platby (tj. před 15. listopadem).
24. Účetní dvůr se domnívá, že návrh Komise může zvýšit složitost systému vlastních zdrojů (viz bod 11) a správní zátěž Komise při vybírání zdrojů.
25. Ve změněném nařízení by tudíž měl být pro tyto odložené platby předem stanoven společný časový rozvrh, aby se omezila nejistota, pokud jde o data, počet splátek a částky.

Závěr

26. Účetní dvůr bere na vědomí návrh Komise v případě výjimečných okolností umožnit platby zůstatků a úprav DPH a HND odložit. Upozorňuje na skutečnost, že toto ustanovení může zvýšit složitost systému vlastních zdrojů a rozpočtovou nejistotu členských států. Účetní dvůr se proto domnívá, že návrh by měl být doplněn tak, aby řešil připomínky, které Účetní dvůr učinil v souvislosti se vstupem nového nařízení (EU, Euratom) č. 609/2014 v platnost.

Toto stanovisko přijal Účetní dvůr na svém zasedání v Lucemburku dne 27. listopadu 2014.

Za Účetní dvůr

předseda

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA
